

Vytěžování dat, přednáška 9:

Lineární klasifikátor, rozšíření báze, LDA, logistická regrese

Miroslav Čepek

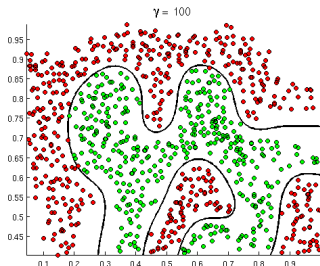

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Fakulta elektrotechnická, ČVUT

- ▶ Jaké znáte klasifikační algoritmy?
  - ▶ Naive Bayes
  - ▶ Rozhodovací strom
  - ▶ KNN
- ▶ Jak fungují?
  - ▶ Naive Bayes počítá pravděpodobnost přiřazení do třídy za podmínky dané pozorováním.
  - ▶ Rozhodovací strom generuje posloupnost rozhodnutí.
  - ▶ KNN hledá nejbližší instance z trénovací množiny.

- ▶ Další možný pohled je z hlediska rozhodovací hranice.
- ▶ Rozhodovací hranice je místo, kde instance přestávají patřit do třídy A a začínají patřit do třídy B.

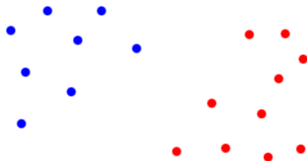

Převzato z [http:](http://openclassroom.stanford.edu/MainFolder/DocumentPage.php?course=MachineLearning&doc=exercises/ex8/ex8.html)

[//openclassroom.stanford.edu/MainFolder/DocumentPage.php?course=MachineLearning&doc=exercises/ex8/ex8.html](http://openclassroom.stanford.edu/MainFolder/DocumentPage.php?course=MachineLearning&doc=exercises/ex8/ex8.html)

Rozhodovací hranice (2)

- ▶ Co když mám následující data:
- ▶ Jak bude vypadat nejjednodušší rozhodovací hranice, která data oklasifikuje bez chyby?
- ▶ Stačí přece přímka!

- ▶ Takovou přímku umíme celkem jednoduše najít a vyrobit :).
- ▶ Jak vypadá rovnice přímky?

$$y = \sum_j w_j x_j = \overline{w}x$$

- ▶ Jak zjistíme, do které třídy patří vzor $\bar{x}$?
- ▶ Prostým dosazením! Pokud $y > 0$ vzor patří do jedné třídy, $y < 0$ vzor patří do druhé třídy.
- ▶ $y = 0$ je rozhodovací hranice, kde se nelze rozhodnout. Naštěstí se toto nestává často.
- ▶ Porovnání < 0 nebo > 0 můžeme nahradit například funkcí *signum*(y) která vrací $+1$ pro kladná čísla a -1 pro záporná.

- ▶ Vidíte v rovnici nějaký problém?
- ▶ Zkusme dosadit do rovnice $x_1 = x_2 = 0$. Co vyjde?
- ▶ $y = 0$ bez ohledu na nastavení vah w_1, w_2 .
- ▶ Rozhodovací hranice libovolného klasifikátoru tedy musí procházet nulou resp. vektorem $(0, 0, \dots, 0)$.
- ▶ To je docela nepříjemné omezení – rozhodovací hranice se vlastně pouze otáčí kolem nuly. Co s tím?
- ▶ Můžeme přidat změnit rovnici přímky na $\sum_j w_j x_j + \Theta = 0$.
- ▶ Θ je aditivní konstanta a označuje se jako práh.

- ▶ Rovnice pro lineární klasifikátor se tedy mírně změní:

$$y = \sum_j w_j x_j + \Theta = \overline{w}x + \Theta$$

- ▶ Ale jinak vše zůstane stejné.
- ▶ Pokud tedy vyjde, že $y > 0$ vzor patří do jedné třídy, $y < 0$ vzor patří do druhé třídy.

- ▶ Teď zbývá pouze najít vektor koeficientů (vah) $(w_1, w_2, \dots, w_n)$ a prahu Θ .
- ▶ Nejprve se zamysleme zda práh Θ představuje nějakou anomálii, která potřebuje speciální zacházení.
- ▶ Tak napůl :). Nepotřebuje, pokud trochu upravíme vstupní data.
- ▶ Co kdyby všechny vzory měli jeden atribut (vstupní proměnnou, řekněme x_0) se stejnou hodnotou?
- ▶ Když pak budu počítat $w_0 x_0$, vyjde mi vždy stejná hodnota... to je přece náš práh!
- ▶ Takže přidám ke každému vzoru ještě jednu dimenzi, která bude mít konstantní hodnotu – pro jednoduchost 1 (ale můžete mu přiřadit libovolnou nenulovou hodnotu).
- ▶ Pak už se o práh nemusím speciálně starat.

- ▶ Gradientní sestup je iterativní optimalizační metoda.
- ▶ Jde o to, že máme funkci $f(\bar{x})$ a hledáme její minimum.
- ▶ A jak minimum najít? Budu hledat takové $\bar{x}$, kde má funkce $f(\bar{x})$ nejnižší hodnotu.
- ▶ Mám nějaké $\bar{x}_0$ a znám hodnotu $f(\bar{x}_0)$. A hledám v okolí $\bar{x}_0$, nějaké $\bar{x}_1$, kde bude hodnota $f(\bar{x}_1)$ nižší. A to budu opakovat stále dokola, až to dál nepůjde.
- ▶ "Na horách se chci dostat do údolí. Podívám se, kterým směrem se kopec nejvíc snižuje a udělám krok tím směrem. A zase se podívám, kam je to nejvíc z kopce a udělám krok. A tak dále, až jednou zjistím, že to dál nejde, čili jsem v údolí."

- ▶ V matematice existuje možnost, jak zjistit směr největšího vzestupu hodnoty funkce - gradient. To je první parciální derivace podle všech dimenzí. Když půjdu přesně opačně, půjdu ve směru největšího poklesu.
- ▶ Gradient je vektor parciálních derivací podle jednotlivých proměnných:

$$\text{grad}(f(x_1, x_2, \dots, x_n)) = \left(\frac{\partial f}{\partial x_1}, \frac{\partial f}{\partial x_2}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n} \right)$$

- ▶ Stejně jako u jiných klasifikačních metod, hledáme nastavení klasifikátoru (zde vah) takové, aby klasifikoval správně co nejvíc vzorů.
- ▶ Mějme tedy chybovou funkci $J(\bar{w}, \chi)$, která vrací počet špatně klasifikovaných vzorů $\bar{x}$ z množiny vzorů χ (například z testovací množiny) při daných vahách $\bar{w}$.
- ▶ Ale taková se nám nehodí – neumím spočítat parciální derivace (a tudíž ani gradient).
- ▶ Zkusme jinou – $E(\bar{w}) = \sum_{x \in \chi^{err}} (-w(t)x)$, kde χ^{err} jsou špatně klasifikované vzory z χ .
- ▶ To už je spojitá funkce.
- ▶ A chybovou funkci E mohu minimalizovat změnou vah – pomocí gradientního sestupu.

Chybová funkce a gradientní sestup

- Parciální derivace chybové funkce E podle jedné proměnné vypadá takto:

$$\frac{\partial E}{\partial w_1} = \frac{\partial \sum_{x_1 \in \chi^{err}} (-w_1(t)x_1)}{\partial w_1}$$

- Kde x_1 je první souřadnice z $\bar{x}$ a w_1 je první souřadnice z $\bar{w}$.

$$\frac{\partial \sum_{x_1 \in \chi^{err}} (-w_1(t)x_1)}{\partial w_1} = \sum_{x_1 \in \chi^{err}} x_1$$

- Z toho plyne závěr, že nejvíce chybu snížím, pokud váhu w_1 změním o součet hodnot prvních vstupních proměnných x_1 vzorů na kterých jsem udělal chybu.
- Analogicky i ostatní vstupní proměnné (včetně prahu).

- ▶ A přesně na této myšlence je založen **Perceptronový algoritmus**. (Proč zrovna perceptronový, necháme teď stranou).

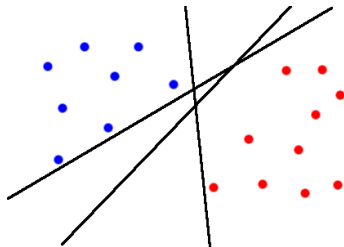
1. Inicializuj váhy na náhodné hodnoty.
2. Vezmi náhodný vstupní vzor $\bar{x}$. A spočítej hodnotu $y(\bar{x}) = \text{sgn}(\sum_j w_j x_j = \overline{w\bar{x}})$.
3. Pokud se požadovaný výstup $d(\bar{x})$ liší od skutečného $y(\bar{x})$, oprav váhy (w) takto:
  - ▶ $e(\bar{x}) = d(\bar{x}) - y(\bar{x})$
  - ▶ $w_i(t+1) = w_i(t) + \eta e(\bar{x}) x_i$
4. Pokud chceš, pokračuj bodem 2).

η je koeficient učení, který s postupem času může klesat k nule.

<http://neuron.felk.cvut.cz/courseware/data/chapter/36nan028/s04.html>

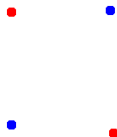
Jednoznačnost výsledné přímky

- ▶ Jak poznám, že se perceptronový algoritmus zastavil?
- ▶ Je výsledná přímka jediná možná?
- ▶ Ne, takových přímek je dokonce nekonečně mnoho.
- ▶ Přesto jsou některé lepší než jiné.

- ▶ Kterou mám vybrat? A kterou nám vybere Perceptronový algoritmus?

- ▶ Lze pomocí tohoto algoritmu klasifikovat bezchybně následující data?

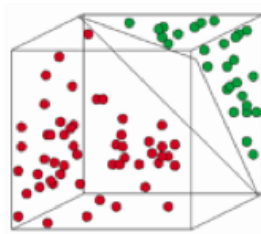
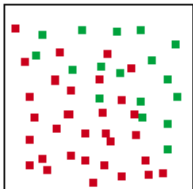

- ▶ Ne!
- ▶ Třídám (datům), které lze oddělit přímkou říkáme lineárně separovatelná.

- ▶ Lze pomocí lineárního klasifikátoru vyřešit lineárně ne-separovatelné problémy?
- ▶ Ne. K tomu potřebuji přidat další kvalitu.
  1. Jednou z možností je zkombinovat lin. klasifikátory. (O tom bude příští přednáška.)
  2. Rozšíření báze.

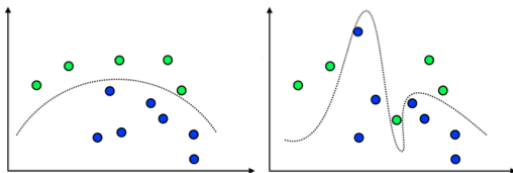
- Když data nejsou separabilní v originálním prostoru, zkusme jestli by nebyla lineárně separovatelná ve více-dimenzionálním prostoru.

- ▶ Zase existuje mnoho transformací.
- ▶ Jedna z těch jednodušších přidává ke stávajícím dimenzím také součiny originálních dimenzí.
- ▶ Je charakterizovaná parametrem s – maximálním stupněm součinu.
- ▶ Pro $s = 2$ z původních dimenzí (x_1, x_2) získám 5D prostor dimenzí $(x_1, x_2, \chi_1, \chi_2, \chi_3)$, kde
  - ▶ $\chi_1 = x_1^2$
  - ▶ $\chi_2 = x_1 * x_2$
  - ▶ $\chi_3 = x_2^2$

- ▶ Když mám teď nové dimenze, jak naučím můj klasifikátor?
- ▶ Díky rozšíření báze teď mám více-dimenzionální prostor a (třeba) teď dokáží třídy lineárně separovat.
- ▶ Úplně stejně jako v předchozím případě. Tj použiji například perceptronový algoritmus.
- ▶ Pokud se mi nepodaří získat lineární separaci, mohu zkusit zvýšit maximální stupeň součinu a zkusit separaci znovu.

- Jak pak bude vypadat projekce rozhodovací hranice zpět do originálních dimenzí?

- Tím se nám podařilo dosáhnout toho, že se rozhodovací hranice "ohnula".
- A pokud budu zvyšovat parametr s , bude hranice stále "poddajnější".

- ▶ Můžu zvyšovat maximální stupeň součinu (parametr s) do nekonečna? Nebo někde narazím?
- ▶ S vyšším maximálním stupněm s vyvstávají dva problémy:
  1. Jednak mám více vah, které musím nastavovat a perceptronový (nebo jakýkoliv jiný) algoritmus to nemusí zvládnout – čili váhy se nastaví špatně.
  2. Zvyšuji pravděpodobnost, že se klasifikátor přeučí. Tj. naučí se šum a chyby v trénovacích datech a nedokáže vlastnosti trénovacích dat zobecnit. (Podobně jako například 1-NN klasifikátor.)

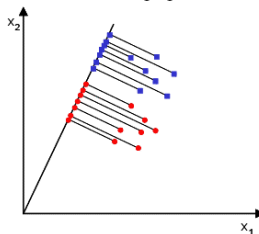
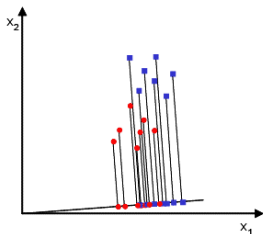
- ▶ Co když mám více než dvě třídy? Mohu použít (ne-)lineární separaci?
- ▶ Případně jak?
- ▶ Budu rozhodovat o každé třídě samostatně.
- ▶ Čili pro problém s N třídami budu mít N klasifikátorů. Každý bude říkat – "Instance patří do mé třídy" / "Instance **nepatří** do mé třídy".
- ▶ Při rozhodování o neznámé instanci x se zeptám všech N klasifikátorů na jejich rozhodnutí.
  1. x patří právě do jedné třídy.
  2. x patří do více tříd – pak se musím rozhodnout například podle hodnoty $\overline{xw}$ (čím je větší, tím je x dále od rozhodovací hranice).
  3. analogoicky, pokud x nepatří do žádné třídy. Hledám tedy třídu, kam x nepatří nejméně :).

- ▶ Linearita
- ▶ Pokud se dostatečně pohnu i jen v jedné proměnné, můžu získat obrácený výsledek.
- ▶ Hodnota $\overline{xw}$ roste se vzdáleností od rozhodovací hranice a nemá žádnou interpretaci.
- ▶ Lineární klasifikátory špatně snášejí chybějící hodnoty.
- ▶ Pokud provádím rozšíření báze, může trvat učení velmi dlouho.

- ▶ LDA je statistický přístup k problému lineární separace.
- ▶ Pamatujete si PCA? (Principal Component Analysis – mluvili jsme o něm u SOM)
- ▶ LDA redukuje původní prostor na přímku (1 dimenzi) a to tak, co nejvíce oddělil vzory různých tříd.
- ▶ V jistém smyslu je to opak rozšíření báze.

Linear Discriminant Analysis (2)

- Obráz vzoru v nové souřadnici pak získám jako $\bar{x}\bar{w}$, kde $\bar{w}$ jsou váhy.
- V principu počítám to samé jako u lineárního klasifikátoru, ale interpretace a postup jsou úplně jiné.

- ▶ Při počítání LDA se snažím maximalizovat "separaci" mezi třídami.
- ▶ Nejprve pro každou třídu musím spočítat rozptyl v obraze (scatter).

$$y_i = \overline{x_i W}$$

$$\mu_{s_1} = \frac{1}{\|s_1\|} \sum_{\forall x_i \in s_1} x_i \quad \tilde{\mu}_{s_1} = \frac{1}{\|s_1\|} \sum_{\forall x_i \in s_1} y_i = \frac{1}{\|s_1\|} \sum_{\forall x_i \in s_1} x_i W$$

$$\tilde{s}_1^2 = \sum_{\forall x_1 \in s_1} y_i - \tilde{\mu}_{s_1}$$

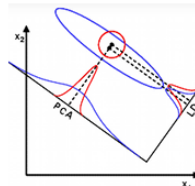
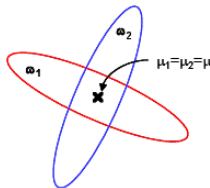
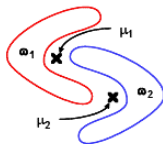
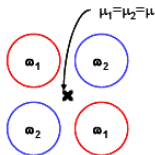
- A nyní můžu spočítat míru "separace" pro projekci danou vahami $\bar{w}$.

$$J(\bar{w}) = \frac{\|\tilde{\mu}_{s_1} - \tilde{\mu}_{s_2}\|^2}{\tilde{s}_1^2 + \tilde{s}_2^2}$$

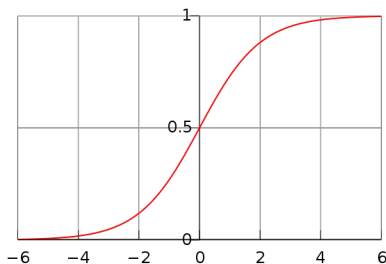
- Hledáme tedy projekci, která co nejvíc seskupí vzory stejné třídy a co nejvíc zároveň oddělí vzory různých tříd.

- ▶ LDA lze zobecnit tak, aby dokázalo klasifikovat do více tříd.
- ▶ Pak se nevytváří pouze jedna nová dimenze, ale "počet tříd"-1 nových dimenzí a mírně se upraví vzorečky :).

- ▶ Stejně jako všechno, má i LDA nějaké mouchy:
  - ▶ Počet dimenzí vytvořený LDA nemusí stačit ke správném zařazení do třídy.
  - ▶ LDA předpokládá normální rozložení dat ve třídách. A selhává, pokud tomu tak není. (Například třídy mají komplexní tvary).
  - ▶ Rozíly mezi třídami jsou spíše v rozptylu hodnot než v rozdílu středních hodnot.

- ▶ Co kdybych chtěl, abych dokázal vzdálenosti od rozhodovací hranice nějak interpretovat.
- ▶ Ideálně ještě tak, že je to pravděpodobnost příslušnosti k dané třídě.
- ▶ Existuje logistická funkce, která je definovaná takto
$$f(z) = \frac{1}{1+e^{-z}}$$
- ▶ Její hodnoty jsou omezené na interval $0 \dots 1$. A navíc kolem $z = 0$ (rozhodovací hranice) je její změna největší.

- ▶ Zkusíme zavést pojem $sance = \frac{p}{1-p}$
- ▶ Abychom ji dostali do rozmezí $0 \dots 1$ zkusme ji zlogaritmovat.
- ▶ Tím získáme funkci $logit(p) = \log(sance(p)) = \log(\frac{p}{1-p})$
- ▶ Zkusme předpokládat, že
$$logit(p) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k$$
- ▶ Kde $\beta_1, \dots, \beta_k$ jsou regresní koeficienty a β_0 je posun.
- ▶ A teď zkusme opět dopočítat pravděpodobnost vzoru $\bar{x}$.
- ▶
$$p(x) = \frac{1}{1 + e^{-\beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k}}$$

- ▶ LDA převzata z
`research.cs.tamu.edu/prism/lectures/pr/pr_l10.pdf`
- ▶ `http://www.omidrouhani.com/research/
logisticregression/html/logisticregression.htm`